

« У ВП ЮУАЕС з 18 по 21 червня була проведена партнерська перевірка. Експерти аналізували якість протиаварійної документації, організацію її супроводу, а також організацію навчання оперативного персоналу щодо використання протиаварійної документації на енергоблоці №1. »

НОВИНИ ПІДПРИЄМСТВА

До складу експертної групи входили представники дирекції НАЕК «Енергоатом», науково-технічного центру енергокомпанії, а також Хмельницької, Рівненської та Запорізької АЕС. На прохання южноукраїнських фахівців НАЕК «Енергоатом» запросила до участі у партнерській перевірці представників Тихоокеанської Північно-західної національної лабораторії (PNNL) США. Протягом тижня члени команди вивчали протиаварійну документацію, спілкувалися з персоналом, спостерігали за тренуваннями оперативного персоналу на повномасштабному тренажері. Практичне використання інструкцій з ліквідації аварії (ІЛА) було продемонстровано на повномасштабному тренажері під час протиаварійного тренування за сценаріями «Течія першого контуру у другий» та «Повне знеструмлення АЕС з відмовою дизель-генераторів».

«Робота над симптомно-орієнтованими аварійними процедурами проводиться у рамках міжнародної програми, що має назву «Міжнародне ядерне співробітництво». Вона була розпочата після аварії на Чорнобильській АЕС і спрямована на підвищення безпеки реакторів радянського зразка, - зазначає керівник проекту з Міжнародного співробітництва в ядерній галузі PNNL Алма Мачшанова. - Зараз ми хочемо впевнитись, що нові процедури, які враховують модифікацію енергоблоків, відповідають тій методології, яка була розроблена компанією «Westinghouse» і запропонована Україні 15 років тому».

Інструкції з ліквідації аварій - це спеціально розроблені процедури, що визначають дії персоналу атомних станцій у випадку виникнення аварійних ситуацій та аварій. Вони призначені для переведення реакторної установки у безпечний стан. Послідовність операцій кожного оператора блочного

На ЮУАЕС пройшла партнерська перевірка

цикла управління прописана крок за кроком. Таким чином, оперативному персоналу надано необхідний інструмент для чітких і швидких дій у будь-якій аварійній ситуації, що мінімізує вплив людського чинника на процес переведення енергоблоку у безпечний стан. Для кожного блоку створено окремий пакет ІЛА, який враховує його технічні особливості. Після розробки документи було перевірено на можливість використання для різних вихідних подій, що можуть призвести до аварійних ситуацій та аварій. Наступним етапом стало погодження інструкцій в Державній інспекції ядерного регулювання України, і лише після цього вони вступили в дію на робочих місцях. Та робота над ІЛА не припиняється: з модернізацією обладнання, яке може бути задіяне у ліквідації аварійної ситуації, до інструкцій вносяться зміни.

«З огляду на те, що я побачив під час протиаварійних тренувань, я задоволений результатами проведеної роботи», - зазначив технічний радник PNNL, розробник симптомно-орієнтованих аварійних інструкцій (СОАІ) Річ Прокіповіч.

Южно-Українська електростанція першою в Україні свого часу запровадила ІЛА у форматі СОАІ. Діяльність з цього напрямку розпочалась у 2004 році. А вже 2009 року їх було

введено на усіх трьох енергоблоках АЕС. У лютому 2010 відбулась перша партнерська перевірка щодо використання ІЛА у форматі симптомно-орієнтованих аварійних інструкцій для енергоблоків №1 і №2.

Нині відбулась чергова партнерська перевірка, мета якої - оцінка протиаварійної документації, розробленої на ЮУАЕС та обмін досвідом щодо її актуалізації і вдосконалення. За словами керівника місії Віталія Лалака, критичних моментів не виявлено. Серед позитивного експерти назвали систему електронного документування зауважень, яка діє на АЕС, та наявність мікрофонів у оперативного персоналу, що покращує якість комунікації. Рекомендації членів команди оформлені у відповідний звіт, який має статус галузевого.

«На основі цього звіту ЮУАЕС розробить заходи щодо покращення своєї протиаварійної документації. Ці заходи за розпорядженням НАЕК «Енергоатом» буде розіслано на всі майданчики АЕС з метою оцінки можливого застосування. Таким чином, партнерська перевірка є інструментом вдосконалення протиаварійної документації не лише на конкретному підприємстві, а й для галузі в цілому», - підсумував керівник партнерської перевірки Віталій Лалак.

Олена РЕЗНИК

Допомагаємо адаптуватися молодим фахівцям

Свою трудову діяльність у ВП ЮУАЕС 2019 року розпочали 12 молодих спеціалістів. Серед них випускники Одеського національного політехнічного університету, Національного технічного університету «Харківський політехнічний університет», Центральноукраїнського національного технічного університету, Національного університету імені адмірала Макарова, Одеської національної академії харчових технологій. Семеро з 12-ти навчалися за тристоронніми договорами «АЕС - заклад вищої освіти - студент». Після отримання диплома, згідно з умовами договору, вони прийняті на роботу в реакторний, турбінні цехи, цех теплової автоматики і вимірювань, енергоремонтний підрозділ. Ще п'ятеро прийняті за вільним наймом.

« У ВП ЮУАЕС відбулася традиційна зустріч представників адміністрації та профкому з прийнятими цього року працівниками, які мають статус молодих спеціалістів. »

Соціальній адаптації молоді на підприємстві приділяється особлива увага. Даний напрямок відображено в Колективному договорі компанії «Енергоатом» йому присвячений розділ Положення про роботу з персоналом. Система адаптації розрахована на три роки: за молодими фахівцями закріплюють наставників, вони проходять підготовку за індивідуальними програмами. Зустрічі з адміністрацією - одна зі складових адаптації. У їх перебігу молоде поповнення дізнається про переваги, які дає статус молодого фахівця, про основні форми роботи з персоналом, про систему формування кадрового резерву, про передбачені колективним договором пільги та соціальні гарантії, про благодійні акції, в яких беруть участь працівники енергокомплексу, інші традиції колективу. На таких зустрічах йдеться також про діяльність організації молоді, конкурсів наукових доповідей і професійної майстерності, перемога в яких сприяє кар'єрному росту.

Кадрова служба ВП ЮУАЕС задоволена тим, що не всі студенти, які уклали свого часу тристоронні договори з атомною станцією, в

результаті приходять працювати на підприємство. З початку року за ініціативи студентів розірвано 8 договорів, на сьогодні діє 54. «Незважаючи на вжиті адміністрацією і профкомом заходи, проблема відтоку кадрів не втрачає актуальності. При цьому йдуть саме молоді працівники 25-35 років, на підготовку яких підприємство вже витратило кошти, - констатує виконувач обов'язки начальника управління кадрів ВП ЮУАЕС Володимир Малиновський. - Причину звільнення всі вказують одну - низький рівень зарплати».

Та все ж чимало випускників обирають стабільність, яку дає робота на державному підприємстві. Валентин Мартиненко закінчив Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут». З цим навчальним закладом тристоронні договори укладаються порівняно нещодавно. Про працевлаштування на атомну електростанцію Валентин мріяв давно, ще після закінчення Южноукраїнського професійного ліцею. Мети було досягнуто після здобуття вищої освіти. Свій вибір молодий спеціаліст пояснює тим, що атомна енергетика посідає провідне місце в промисловості України, експлуатує якісне та надійне обладнання. Галузь приваблює його стабільною зарплатою і можливостями кар'єрного росту.

У ВП ЮУАЕС можуть знайти своє застосування фахівці різного профілю. Так, Катерина Митрофанова - технолог-харчовик. Темою її дипломної роботи було створення страви з підвищеною біологічною активністю. Розробкою спеціального харчування для реабілітації працівників, які стикаються з шкідливими факторами виробничого середовища, молодий фахівець планує займатися надалі в оздоровчо-реабілітаційному комплексі «Іскра», куди її прийнято на роботу.

Оксана ТОРГАНОВА

Україна зможе продовжувати ресурс атомних енергоблоків власними силами на понад 60 років

СПІВПРАЦЯ

Це визначено програмою співробітництва між НАЕК «Енергоатом» та Інститутом ядерних досліджень (ІЯД) НАН України в сфері радіаційного матеріалознавства на найближчі п'ять років. Відповідний протокол щодо розвитку співробітництва між ВП «Науково-технічний центр» НАЕК «Енергоатом» і ІЯД НАН України на 2019-2024 рр. було підписано 14 червня за участі президента Компанії Юрія Недашковського.

Однією з ключових тем для поглиблення подальшої співпраці між НАЕК «Енергоатом» та Інститутом ядерних досліджень НАН України, який є провідною науково-дослідною організацією в галузі ядерної фізики і радіаційного матеріалознавства в Україні, стало проведення робіт, пов'язаних із дослідженням матеріалів корпусів реакторів ВВЕР-1000 і ВВЕР-440 та аналізом радіаційного окрихчування корпусних матеріалів. Адже на основі результатів цих робіт було, зокрема, обґрунтовано понадпроектний ресурс корпусів енергоблоків №2,3,4 ЗАЕС. А також успішно завершено роботи з випробувань зразків-свідків для енергоблоків №2,6 ЗАЕС, № 1,4 РАЕС та №2,3 ЮУАЕС.

Узагальнена програма контролю змін властивостей металу корпусів реакторів енергоблоків АЕС за зразками-свідками на період понадпроектної експлуатації дозволить детально прописати підходи та розробити заходи, необхідні для забезпечення безперервним матеріалознавчим супроводом експлуатації всіх корпусів реакторів на період експлуатації понад 60 років.

Фактично цей документ стане першим, у якому для кожного корпусу буде проаналізовано стан реалізації програм зразків-свідків з подальшим узагальненням результатів аналізу та вироблення спільної стратегії щодо поводження із зразками-свідками і надійного обґрунтування ресурсу всіх корпусів. На основі виконаного аналізу буде документально продемонстровано, які з корпусів окрихчуються повільніше, а для яких необхідно застосувати додаткові су-

часні методичні підходи або пом'якшувальні заходи технічного характеру для забезпечення їх безпечної експлуатації на період щонайменше 60 років.

Наступним етапом розвитку співробітництва є створення та введення в промислову експлуатацію матеріалознавчого каналу в дослідницькому реакторі ВВР-М. Це унікальний проект, який вкрай необхідний Компанії для виконання двох важливих завдань: реалізації програми опромінення зразків з матеріалів опорних елементів реактора ВВЕР-1000, проведення внутрішньореакторних випробувань детекторів прямого заряду (ДПЗ) та калориметричних гамма детекторів (КГД), виготовлених ВП «КБ «Атомприлад», яке входить до складу НАЕК «Енергоатом». У подальшому внутрішньореакторний канал буде необхідним для валідації нейтронно-фізичних кодів при розрахунку енерговиділення у матеріалах внутрішньокорпусних пристроїв реакторів

ВВЕР-1000 та періодичній атестації детекторів прямого заряду.

Планується також розширення лабораторного комплексу, де вже розміщено значний обсяг сучасного обладнання ВП «НТЦ» (зокрема, чотири нових маніпулятори з підвищеною вантажопідйомністю для дистанційної роботи в умовах «гарячої» камери), що дозволить створити на базі ІЯД НАНУ централізовану матеріалознавчу лабораторію для дослідження як опромінених матеріалів, так і зразків у вихідному стані.

На сьогодні в рамках співпраці фахівці ІЯД НАН України виконують програми модернізації контейнерних збірок зі зразками свідками. Так, протягом 2016-2018 рр. було розроблено програми модернізації однорядних

контейнерних збірок для енергоблоків №3 ЮУАЕС та №2,4 ЗАЕС і розпочато реалізацію програм модернізації для енергоблоків №2,4 ЗАЕС. Реалізація програми для енергоблоку №1 ЮУАЕС триває. Крім того, з 2015 р. виконуються роботи щодо моніторингу радіаційного навантаження на корпус реактора для всіх АЕС України. Відповідно до діючих нормативних документів моніторинг радіаційного навантаження на корпус реактора здійснюється безперервно. Усі перелічені роботи виконуються у встановлені календарними планами терміни, а звітна документація успішно проходить державну експертизу. Для НАЕК «Енергоатом» поглиблення співпраці та розвиток радіаційного матеріалознавства на базі «гарячих» камер ІЯД НАНУ є одним з пріоритетів при продовженні експлуатації енергоблоків АЕС.

Енергоатом

«На ЮУАЕС під час планово-попереджувального ремонту енергоблоку №3 буде впроваджено систему очищення карт бризкальних басейнів технічної води відповідальних споживачів. Спеціальний робот зможе очищувати бризкальні басейни від мулових осадів навіть у процесі роботи енергоблоків.»

БЕЗПЕКА

Поставка роботизованих механізмів для очищення карт бризкальних басейнів «на ходу» (тобто, коли система безпеки перебуває в роботі) входить до Комплексної (зведеної) програми підвищення безпеки.

«Питання придбання такого обладнання назріло давно, - пояснює заступник начальника турбінного цеху №2 ЮУАЕС Євген Чернозубенко. - Бризкальні басейни є складовою системи технічного водопостачання відповідальних споживачів, які виконують функцію охолодження обладнання систем безпеки і систем, важливих для безпеки».

Карти бризкальних басейнів знаходяться під відкритим небом. У процесі охолодження технічної води на дні утворюється осад. Коли він накопичується, може напірними трубопроводами потрапляти до обладнання і забруднювати його. Це теплообмінники аварійного та планового розхолодження, насоси систем безпеки та інше. Щоб не допустити забруднення обладнання, доводиться періодично очищувати дно басейнів. Нині ця операція виконується вручну і лише на виведеній з роботи системі безпеки. Вона потребує повного осушення поверхні карти бризкального басейну. Впровадження технології очищення карт бризкальних басейнів «на ходу» з використанням самохідної роботизованої платформи дозволить здійснювати таке очищення під час роботи енергоблоку і функціонування усіх систем безпеки.

На ЮУАЕС буде роботизовано очищення бризкальних басейнів

від басейну до басейну. Та головне – операцію з очищення технічної води ми зможемо виконувати за першої ж потреби, не чекаючи на виведення з роботи одного з каналів системи безпеки і осушення карти бризкалів, – наголошує Євген Чернозубенко, - це, звичайно, стане черговим кроком до підвищення рівня безпеки енергоблоків ЮУАЕС».

Крім Южно-Української атомної електростанції, за об'єднаними технічними вимогами, таке ж обладнання планується придбати для Рівненської АЕС.

Олена РЕЗНИК

Система очищення складається з роботизованого пристрою, який переміщується під водою дном басейну, сита, центрифуги для осушення мулового осаду. Також у її складі контейнер та транспортний пристрій, за допомогою якого сухий залишок переміщують для подальшої утилізації. Повний комплект обладнання южноукраїнські атомники очікують отримати у вересні. Наразі проведені приймальні випробування головного елемента системи - робота, який сконструювала фірма VEDA (Швеція). Решта обладнання у стадії розробки. Виготовлятиме його ТОВ «Компанія ТИТАЛ» (Київ), яка спеціалізується саме на виробництві спецтехніки для різних галузей.

«Переваги цієї системи у тому, що вона мобільна. За допомогою автопричепа ми переміщуватимемо її

«Любисток» - кращий на «Пісенному драйві»!

ЗНАЙ НАШИХ!

З 20 по 23 червня м. Очаків гостинно приймало учасників V Всеукраїнського фестивалю-конкурсу пісенної творчості «Пісенний драйв».

На фестиваль з'їхались конкурсанти з 14 областей України: Херсонської, Запорізької, Полтавської, Чернігівської, Кіровоградської, Вінницької, Житомирської, Одеської, Волинської, Закарпатської, Черкаської, Миколаївської та інших. У фестивалі-конкурсі брали участь професійні виконавці та аматори, композитори, поети-пісняри, солісти-вокалісти, ансамблі, гурти народних музик та колективи навчальних закладів культури та мистецтв. Кожен учасник виконував по 2 твори.

Оцінювало майстерність учасників високопрофесійне журі, до складу якого увійшли: професор кафедри сольного співу Одеської національної музичної академії ім. А.Нежданової, народна артистка України Тетяна Буркацька, хормейстер Миколаївського академічного українського театру драми та музичної ко-

медії, заслужений працівник культури України Людмила Головащенко, викладач вокально-хорових дисциплін, голова ЦК «Народне пісенне мистецтво» КВНЗ «Херсонське училище культури» Сергій Каталкін, заслужені артисти України, представники академічного ансамблю

пісні і танцю «Поділля» Вінницької обласної філармонії Лідія та Олександр Остапчуки, композитор, методист відділу культури та мистецтв КВНЗ «Вінницька академія неперервної освіти» Ольга Янушкевич.

Три дні проходив «Пісенний драйв», три дні учасники фестивалю спілкувалися, набували досвіду, відвідували майстер-класи, відпочивали на березі Чорного моря. Завершальним акордом став Гала-концерт фестивалю. Це було яскраве, величне, видовишне дійство.

Виступ народного хору української пісні «Любисток» був високо оцінений журі. Колектив отримав найвищу нагороду фестивалю-конкурсу – «Гран-прі». В цьому велика заслуга учасників хору та його керівника Лариси Григораш.

Колектив народного хору «Любисток» висловлює щире вдячність профкому ВП ЮУАЕС, особисто голові профкому Сергію Сніткову за допомогу в організації поїздки, за чуйність, людяність і розуміння.

Валерій ГРИГОРАШ

К 90-ЛЕТНЕМУ ЮБИЛЕЮ

В.П.ФУКСА

... На строительство ЮУАЭС я приехал в конце декабря 1976 года. В то время Владимир Павлович Фукс уже работал директором строящейся АЭС и его фамилия была известна среди строителей. Я не работал непосредственно в подчинении В.П.Фукса, но в некоторые периоды довелось находиться в гуще событий, когда решались общие задачи строителей и энергетиков. С 1979 по 1984 год я был председателем объединенного построкома профсоюза управления строительства Южно-Украинской АЭС. Это было очень интересное и важное время - период окончания строительства первого энергоблока и ввода его в эксплуатацию, а также строительства второго энергоблока. Боль-

димось объектов культуры и спорта, больницы, школ и детсадов, объектов торговли – в общем, наряду со строительством и развитием атомной станции во главе угла стоял также вопрос создания городской инфраструктуры. Наряду с поставкой оборудования для АЭС внимание не забывали уделять и обеспечению бытовых условий и питания для растущей армии строителей и энергетиков. И на то время в первую очередь эти проблемы решала не городская власть, а руководство АЭС. Там, где службы не смогли решать вопросы – активно подключался В.П. Фукс. Владимир Павлович всегда прислушивался к мнению специалистов и обществу, и благодаря этому, к пуску первого энергоблока в декабре 1982 года уже вырисовывались контуры города.

Впоследствии непосредственно мне довелось общаться с В.П. Фуксом, когда в 1990-1993 годах я работал заместителем председателя горисполкома, а В.П.Фукс был депутатом городского совета. Вопросы жизнедеятельности города он не оставлял без внимания. Многие помнят еженедельные (по пятницам) обязательные объезды города, в которых принимали участие руководители города, АЭС, генподрядчика и подрядных организаций, служб исполкома – это была инициатива директора ЮУАЭС В.П.Фукса: давались поручения и анали-

зировалось выполнение предыдущих поручений. И это не было формальностью, а срабатывало на реальный результат. Принципиальную позицию Владимир Павлович занимал по отстаиванию интересов города и как депутат Николаевского областного совета до последних дней своей жизни.

Со многими знаковыми местами в городе и важными событиями связана деятельность В.П. Фукса. Он не оставлял без внимания городские проблемы, уже находясь на заслуженном отдыхе, чем, возможно, частенько был «неудобен» для городских властей, порой вызывая раздражение чиновников.

Владимир Павлович Фукс навсегда остался в доброй памяти как руководителей строительно-монтажных организаций, так и простых рабочих города в период его бурного строительства, жителей города, с которыми он был связан почти 40 лет своей славной активной жизни, и навеки нашел свой покой в здешней земле, рядом с Южно-украинском.

Таким в моей памяти остался этот Человек.

Василий САНДУЛ

ше и более конкретно об этом периоде и о деятельности В.П.Фукса мог бы рассказать его многолетний соратник А.В.Пономаренко, председатель профкома ЮУАЭС, к сожалению, рано ушедший от нас. Но и у меня по сей день сохранилось много дорогих мне воспоминаний. Мне запомнились совместные заседания администрации и профкомов энергетиков и строителей, где обсуждались проблемные вопросы и выработывались мероприятия с конкретными поручениями для их реализации. Для Владимира Павловича Фукса, начальника строительства Григория Васильевича Соседенко и впоследствии Николая Константиновича Стулина не существовало второстепенных вопросов: строительство объектов АЭС и города шли параллельно. Помимо жилья стояла острая необхо-

«Июнь подарил десять горячих дней юным южноукраинским баскетболистам, проверив на прочность сразу две команды наших игроков - спортсменов младшего школьного возраста и их старших товарищей-подростков, которые занимаются любимым видом спорта в секции баскетбола ККСС «Олимп» ОП ЮУАЭС. В г.т Коблево, на базе отдыха «Одесса», впервые прошел Международный баскетбольный турнир.»

ДЕТСКИЙ СПОРТ

Сначала честь нашего города довелось отстаивать малышам. Турнир продолжался долгих пять дней. Игры проходили на новой баскетбольной площадке с раннего утра до позднего вечера, так как участников было много. В турнире приняли участие две команды из Республики Молдова, пять команд-представителей Одессы, две команды из Балты, спортсмены из Киева, Южноукраинска, Черкасс. Игры проводились по круговой системе среди всех команд и наши мальчишки провели в общей сложности 9 игр, проиграв всего 2 игры, и проведя еще пару товарищеских матчей с командами из Республики Молдова и Черкасс.

В каждой команде были отмечены лучшие игроки турнира и дети, впечатлившие организаторов старательностью. Лучший игрок нашей команды - Богдан Блануца, второй приз - «За напористость» - у Георгия Ненько, призы «За стремление к по-

беде» получили Никита Хмылюк и Иван Алексеев. Родительский комитет поощрил двух детей 2010 г.р., как самых маленьких, за активную борьбу за мяч и забитые очки во время ответственных игр - Романа Миронова и Романа Паламарчука. Тренер команды - Татьяна Алексеевко.

В целом наша команда произвела приятное впечатление на судей и тренеров команд-соперниц уровнем подготовленности и стремлением детей к победе. Для наших маленьких баскетболистов Международный баскетбольный турнир «Коблево-2019» завершился получением бронзовых медалей.

Старшие товарищи - юноши 2002-2005 г.р. - приняли эстафету у младших друзей 11 июня. В их турнире приняли участие максимально возможное количество команд - 12. Ими стали представители всех регионов Украины (Одесса, Запорожье, Киев, Черкасы, Южноукраинск) и Республики Молдова.

Игры проводились по круговой системе, в один круг. Международный турнир понравился и тренерам и воспитанникам, время пролетело быстро и несмотря на полную загруженность играми с самого утра до позднего вечера, все остались довольны.

В нашей команде лучшим игроком был выбран Никита Шестопалов, который за все игры поставил огромное количество блокшотов! Второй приз - «Прорыв» - был присужден игроку нашей команды Сергею Тофану, за старание в подборах и перехватах мяча. Стабильными игроками турнира - с равным количеством забитых и отобранных мячей - была отмечена неизменная тройка нападающих, которые участвуют во всех стритбольных и баскетбольных турнирах по стране в их возрастной группе - Иван Ильин, Алексей Алексеевко, Артем Гризоголазов.

Всех принявших участие в турнире поощрили подарками в виде специальных напульсников для баскетболистов.

В первый день наша команда юношей проиграла всего 5 очков команде из г. Черкасы: сказывалась острая «нехватка» игрока первого состава, активного нападающего Артема Гризоголазова. Но Артем уже сразу после сдачи ДПА приехал помогать своей команде. Победы не давались легко, все команды стремились к победе и борьба на площадке продолжалась до последних минут. Уверенно выиграв у второй команды из Черкасс и киевских «Хижак», за выход в финал с равным количеством очков наши ребята сыграли с командой Одесса-1, и в двух дополнительных овертаймах проиграли им 2 очка. В последний день было две тяжелых игры: с командой Молдовы, где «вырвали» победу на последних минутах, и с командой Одесса-2, где снова в овертайме, Александр Бани перехватил мяч и принес за 1 секунду до финальной сирены заветную победу! Итог турнира - наши воспитанники отделения Южноукраинского баскетбола (тренер Т.Алексеевко), уступив первое место команде Одессы, заняли почетное второе место!

Поздравляем, ребята! Так держать!

Татьяна АЛЕКСЕЕВКО

Как избежать укусов клещей

Памятка

Как вести себя на природе

- На природе осматривайте себя и других людей каждые 10-15 минут, чтобы обнаружить клеща.
- На природе не садитесь и не ложитесь на траву. Не срывайте ветки.
- После возвращения проведите тщательный осмотр. Расчешите волосы частой расческой.
- Собранные цветы не торопитесь заносить сразу в квартиру. Осмотрите на предмет наличия клещей и их.
- Не заносите сразу домой верхнюю одежду и обувь. Осмотрите перед тем, как убрать ее.
- Осматривайте животных.

Любимые места обитания клещей:

Чаще живут в лиственных и смешанных лесах с густой травой.

Предпочитает жить во влажных местах (около водоемов), поэтому наиболее активны утром, когда еще не очень жарко.

Клещи предпочитают тень, поэтому много их в логах и лесных оврагах.

Как одеться

Надевайте куртку с капюшоном или заправляйте волосы под косынку или шапку.

Начиная с ранней весны и до поздней осени в лесных, лесостепных, иногда и степных районах определенную опасность могут представлять клещи - переносчики клещевых инфекций. Инфицирование происходит при укусе зараженными клещами и вызывает целый ряд опасных заболеваний (клещевой энцефалит, болезнь Лайма, несколько видов лихорадки и др.) В тяжелых случаях заболевание может закончиться смертью или развитием тяжелых осложнений.

Клещ, прикрепившись к одежде, заползает под нее и присасывается к телу. Затем он ищет место для укуса. Клещ может присосаться в любом месте, но чаще его можно обнаружить на участках с более нежной кожей. Процесс поиска «нужного» места может длиться от 2 часов до суток. Поэтому, так важно внимательно осмотреть одежду и себя сразу после возвращения с отдыха на природе! Момент укуса клеща человек не ощущает. Если клещ присосался, постарайтесь сразу обратиться в медицинское учреждение. Если это невозможно, нужно удалить его самостоятельно. Клеща удаляют пинцетом, пальцами, обернутыми бинтом или петлей из нитки, плавно раскачивая.

После удаления необходимо тщательно вымыть руки с мылом, а ранку обработать спиртом или йодом. К врачу нужно обратиться в любом случае!

Перед походом в лес или поездкой на природу используйте специальные репелленты.

Отдел охраны здоровья